

Komandi partur
Poul Carl fer í land og kemur aftur til Føroya á ellisárum



Hetta var eisini tað, sum nógvir føroyingar fingið roynt á Føroya Banka undir 1. heimsbardaga. Her verður skotið av kavbátinum fyrri at søkka eitt skip. Listamaðurin er Claus Bergen, sum í 1917 var umborð á kavbáti at avmynda virkseimið hjá kavbátinum.

Tí kundi tað taka langa tíð at at lossa barlastina, til lastin aftur kundi fyllast við korni. Eina ferð lógu teir inni í Suðuramerika í tveir mánaðir. Men hetta var í Buenos Aires, sum er ein av vakrastu býunum í Suðuramerika, har tað eisini var so nógv at siggja, tí gjørdi hetta ikki so nógv. Tá var eisini ein norskur sjómanna prestur í býnum. Hann gjørdi nógv fyrri norrøn sjófólk sum at skipa fyrri útferðum og vitjanum av ymiskum slagi.

Livandi proviantur

Tá ið Songelv aftur legði í havið var lastin 3.300 tons av meisi. Eisini vóru tveir livandi grísar, sum manningin roknaði við skuldi etast á jolum.

Beint áðrenn, teir lögdu frá landi, kom presturin umborð og gav Poul Carl ein pakka, sum skuldi latast skiparanum jólaaftan.

Men grísar var eingin etin á jolum. Teir skuldi etast seinni á túrinum. Jóladøgurðin var Stavangeræg, sum var fiskabollar, og risgreytur. Pakkin frá prestinum varð latin upp. Her var ein pakki av sigarettum til hvønn mann. Hetta gjørdi lagið eitt sindur betri, ikki minst tí nú var tubakkið farið at ganga undan.

Síðan varð jólavangelið lisið og sungnir vóru nakrir sangir. Kokkurin hevði eisini bakað køku til hetta høvið, so tað gjørdist kortini nakað av jólahýri umborð.

Seiglívaður grísar

Aftaná nýggjár fór kjøtið at ganga undan, og nú skuldi annars grísurin slaktast.

Her hevur Poul Carl eina stuttliga frásøgn sum verður endurgivin, sum hann skrivar hana á donskum:

De to grise havde været til stor morskab for besætningen på hele turen, så det var næsten med vemod, at man tænkte på, at den ene gris skulle slagtes.

Men der var ikke noget at gøre, og dagen for slagtingen blev fastsat. Da den oprandt, skulle der findes en mand, der kunne tage livet af grisen, uden at den skulle pine for længe og valget faldt på tømmemanden, en ældre sømand med den fornødne erfaring. Tømmemanden fik slebet sin kniv og i kabyssen fik kokken sat en stor gryde vand over ild-

en. Messedrengen løb forud og gav dem fra mandskabet, som havde frivagt, og som lå i deres køjer, besked om, at slagtingen gik i gang. Alle som en sprang ud af køjerne, fik hurtigt et par benklæder på og kom ud på dækket. Foran ruffet stod tømmemanden med en hammer i den ene hånd og kniven i den anden. Han stod og ventede på, at grisen skulle komme og æde sin sidste frokost, som bestod af majs. Endelig kom grisen og skulle til at begynde at æde. Men i det samme svingede tømm-



Her er Poul Carl við einum springara, sum teir hava fingið. Gott var at fáa ein feskan bita.

manden sin hammer i den hensigt at ramme grisen i panden. Men slaget fejlede, så i stedet for at ramme den i panden, ramte han den i øjet. Nu tog grisen flugten, og tømmemanden, som næsten var fra sig selv i raseri, løb bag efter for at fange den.

Mandskabet, som havde overværet forestillingen, gav sig nu til at le, og som følge af dette blev tømmemanden blot mere rasende. Langt om længe fik tømmemanden dog taget livet af grisen, og de af mandskabet, som havde frivagt, gik igen til køjs. Nu blev det et almindelig mundheld ombord, at tømmemanden var ubrugelig som slagter men dygtig til at give et blåt øje, og hvis nogen kom til at tale om grisen, så kunne han risikere at få et sådant.

Gísli á kavbáti

Fyrst í februar 1917 var Songelv næstan komin um Atlantshavið og var statt sunnan fyrri Írland. Tá hendi vanlukkan.

Hetta var jú undir 1. heimsbardaga, og ein partur av hesum var kavbátardagin hjá Týsklandi, sum eisini merktist

Carl var við í bátinum, sum fór yvir til kavbátin. Her vóru skjøluni kannað og Poul Carl bleiv saman við trimum øðrum tikin umborð á kavbátin sum gíslar, meðan ein hermaður við bajonet ansaði eftir teimum. Týskarar tóku nú skipsjolluna og róðu aftur til Songelv, har øll manningin fekk boð um at fara í bátarnar. Skiparin hevði konu sína við. Hon gjørdist frá sær sjálvum og mátti bindast.

Gíslarnir umborð á kavbátinum skiltu ikki, hví hermaðurin sum ansaði eftir teimum var so blíður. Tá komu teir eftir, at hetta var ein dani úr danska minnilutanum norðast Týsklandi. Hann fortaldi teimum, at teir høvdu skotið nógv skip niður.

Týskararnir lögdu sprengiknøttar umborð á Songelv og sprongdi tað í luftina. Tað seinasta sum sást var norska flaggið.

Kavbáturin hevði frammanundan kaprað 3.000 tons stóra italienska skipið Famiglia. Hetta varð nýtt til at hýsa skandinaviskum sjófólki frá skipum, sum teir søktu. Her vóru longu tá 120 mans umborð.



Poul Carl var eisini við Ternen. Teir mistu ein mann, men takkað verið einum roysni varð hann bjargaður

í Føroyum við sluppunum, sum vórðu skotnar niður á bankanum. Hetta kom Poul Carl eisini at merkja.

Lagnudagurin hjá Songelv var 3. februar. Veðrið var av tí besta, tí kundi ikki siglast við seglum. Knappliga siggja teir eitt gos á sjónum, Hildið var í fyrsta umfari, at talan var um ein hval. Tað komu fleiri gos og nú siggja teir, at hetta eru ávaringarskot frá kavbáti. Seglini vórðu beinanvegin repaði, og tá ið kavbáturin nærkaðist, sóu teir týska flaggið við ørnini.

Skiparin á kavbátinum gevur í einum rópara boð um at seta bát út og at koma yvir til teirra við skipsskjølunum.

Hetta varð gjørt og Poul

Manningin á Songelv varð so sett umborð á hetta skipið, har tað nú vóru 150 fólk við. Tað var slett ikki nakar matur umborð. Tað einasta fólkið fekk var trý krúss av vatni um dagin. Nakrar dagar seinni blivu øll sett í land í Írlandi og Famiglia varð søkt.

Skipamyndirnar í hesi og komandi grein eru frá Marstal Søfartsmuseum.

Rætting: Í fyrsta parti varð sagt, at Svenning av Lofti var ættaður úr Pállshúsi. Hetta er ikki rætt men hann var í ætt við Poul Carl og kendi hann.